

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/1066/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113207651
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6113207651.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Márie Rišiaňovej a JUDr. Danice Kočičkovej v právnej veci navrhovateľky: V. F., rod. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX A. A., J. E. XXXX/X, zast. splnomocnenou advokátkou: JUDr. Alena Babišová, Advokátska kancelária 974 01 Banská Bystrica, Pestovateľská 2 682/18, proti odporcovi: Slovenská sporiteľňa, a. s., sídlo 832 37 Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zast. splnomocnenou advokátskou kanceláriou: JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s. r. o., sídlo 921 01 Piešťany, Sad A. Kmeťa 24, o zaplatenie 7 725,90 € s prísl., na odvolanie odporcu zo dňa 29. 10. 2013 proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/77/2013-83 zo dňa 09. 10. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 7 725,90 € s 9 % úrokom z omeškania zo sumy 220,74 € od 16. 05. 2010 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 06. 2010 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 07. 2010 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 08. 2010 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 09. 2010 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 10. 2010 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 11. 2010 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 12. 2010 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 01. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 02. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 03. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 04. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 05. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 06. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 07. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 08. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 09. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 10. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 11. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 12. 2011 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 01. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 02. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 03. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 04. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 05. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 06. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 02. 2013 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 03. 2013 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia;

v časti, v ktorej uložil odporcovi povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy konania v sume 861,93 € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia;

v časti, v ktorej uložil odporcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 463,50 € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, p o t v r d z u j e.

V časti, v ktorej okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke 9 % úrok z omeškania zo sumy 220,74 € od 16. 07. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 08. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 09. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 10. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 11. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 12. 2012 do zaplatenia a zo sumy 220,74 € od 16. 01. 2013 do zaplatenia, mení tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke úrok z omeškania 8,75 % zo sumy 220,74 € od 16. 07. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 08. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 09. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 10. 2012

do zaplataenia, zo sumy 220,74 € od 16. 11. 2012 do zaplataenia, zo sumy 220,74 € od 16. 12. 2012 do zaplataenia a zo sumy 220,74 € od 16. 01. 2013 do zaplataenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľke trovy odvolacieho konania v sume 245,15 € do rúk splnomocnenej právnej zástupkyne navrhovateľky do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 7 725,90 € spolu s 9 % úrokom z omeškania tak ako to vyplýva z výroku rozsudku okresného súdu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť splnomocnenej právnej zástupkyne navrhovateľky trovy prvostupňového konania v sume 861,93 € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, odporcovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 463,50 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení uviedol, že medzi účastníkmi sporu nebolo sporné, že navrhovateľka a odporca uzatvorili zmluvu o poskytovaní plnenia z „Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s.“ dňa 19. 10. 1998. Predmetom zmluvy bolo doživotné plnenie z uplatneného a priznaného nároku na plnenie z PDF SLSP, a. s., a to podľa štatútu PDF SLSP, a. s., pričom povinnosť plniť mal odporca, právo na plnenie mala navrhovateľka. V článku II. a v čl. III. zmluvy sa povinný zaviazal vyplácať navrhovateľke doživotne sumu 6 650,--Sk k 15. dňu každého mesiaca až do dožitia príjemcu a to na jeho účet, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom začal príjemca poberať starobný alebo plný invalidný dôchodok. Vyplácanie plnenia v súlade s čl. III. malo skončiť mesiacom, ktorého sa príjemca dožil. Zo štatútu podporného dôchodkového fondu SLSP, a. s., súd zistil, že účelom fondu bola podpora zabezpečenia životnej úrovne, ktorú pracovníci SLSP dosiahli v čase svojej pracovnej aktivity na ocenenie ich vernosti, kvality ich práce a na podporu stabilizácie pracovníkov. Dňa 30. 10. 2009 navrhovateľka prevzala od odporcu výpoveď predmetnej zmluvy. Navrhovateľka listom zo dňa 06. 11. 2009 oznámila odporcovi, že výpoveď považuje za absolútne neplatnú.

Okresný súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že v zmluve sa bližšie neuvádza v súlade s ktorými ustanoveniami zákona bola zmluva uzatvorená. Predmetom zmluvy bolo doživotné plnenie mesačne v sume 6 650,--Sk to znamená 220,74 €. Zmluva bola uzatvorená podľa štatútu PDF SLSP, a. s., podľa ktorého podporný dôchodkový fond slúžil na podporu zabezpečenia životnej úrovne, ktorú pracovníci odporcu dosiahli v čase svojej pracovnej aktivity, na ocenenie ich vernosti, kvality ich práce a na podporu stabilizácie pracovníkov. Podľa čl. I. predmetom zmluvy je doživotné plnenie - mesačné. Podľa č. I. V. zmluvy právo na plnenie z tejto zmluvy nemožno previesť na iného.

Vzhľadom na obsah predmetnej zmluvy súd vec právne posúdil podľa ust. § 842 a nasl. OZ, pretože v súlade so zmluvou vzniklo navrhovateľke právo na vyplácanie určitého dôchodku - pravidelného plnenia. Pojmovými znakmi zmluvy uzatvorenej podľa § 842 a nasl. OZ sú dôchodok, určiteľnosť doby trvania vzťahu. Pokiaľ ide o dôchodok, rozumie sa týmto pojmom periodicky sa opakujúce plnenie, pričom dôchodok sa môže vyplácať z rôznych dôvodov, má slúžiť na finančné zabezpečenie osoby v určitej situácii, napr. počas štúdia, choroby, zabezpečenia životnej úrovne alebo inej situácie, kedy nie je trvanie vymedzené časom, ale určitým obdobím, počas trvania ktorého má byť poskytované plnenie. Za poskytnutý dôchodok sa nemusí vždy poskytnúť protiplnenie. Pokiaľ ide o dobu trvania vyplácania dôchodku, táto môže byť vymedzená napr. dĺžkou života alebo dĺžkou trvania choroby, prechodnej invalidity a pod. Časový rozsah plnenia teda závisí od objektívne zistiteľnej skutočnosti. Súd predmetnú zmluvu neposúdil v súlade s § 51 OZ, ale v súlade s ust. § 842 a nasl. OZ, nakoľko spĺňa všetky náležitosti takto zmluvne vymedzené typu. Právny vzťah zo zmluvy o dôchodku zaniká predovšetkým uplynutím doby, na ktorú bol uzavretý, najneskôr zaniká smrťou pretože toto právo je viazané na osobu. Pri posudzovaní skutočnosti, či ide o zmluvný vzťah uzatvorený na dobu určitú alebo neurčitú súd vychádzal z toho, že pokiaľ ide o uzatvorenie zmluvy na dobu určitú, takouto zmluvou je aj zmluva, ktorej skončenie sa viaže na konkrétny dátum určitej objektívne zistiteľnej skutočnosti, z ktorej je

možné bez pochyb zistiť, kedy dôjde ku skončeniu zmluvného vzťahu, pričom v čase dojednanja takejto dohody nemusia mať účastníci istotu, kedy táto doba uplynie, kedy nastane určitá skutočnosť, je však isté, že táto skutočnosť nastane (rozhodnutie NS SR sp. zn. 31Cdo/513/2003, NS SR 4Cdo 294/2009). Vzhľadom na uvedené súd predmetnú zmluvu považoval za zmluvu, ktorej skončenie bolo viazané na určitú skutočnosť, na základe ktorej možno objektívne zistiť, kedy dôjde k ukončeniu zmluvného vzťahu, (a to aj v prípade vyhlásenia za mŕtveho), nešlo o zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú, bez uvedenia kedy skončí. Doba platnosti - trvania zmluvy je určená doživotne, teda je ohraničená dňom, ktorý určite nastane. Pri zmluve môže byť doba zo zákona určená aj dobou neurčitého trvania, t. zn., že „doba“ určite uplynie, len dĺžku jej trvania nemožno vopred odhadnúť. V danom prípade ide o pochopenie podstatného rozdielu medzi základnými pojmami, a to dĺžkou trvania uzatvoreného právneho úkonu (zmluvy) na dobu určitú (do smrti poberateľa) a neurčitosťou dĺžky výplaty dôchodku. Nevie sa, kedy presne skončí dôvod vyplácania dôchodku a preto ide o neurčitosť doby výplaty, ale nie o neohraničenosť dĺžky trvania zmluvy. Podľa dĺžky trvania môžu byť dvojstranné právne úkony uzatvorené na dobu určitú alebo na dobu neurčitú, zmluva je uzavretá na dobu neurčitú, ak nie je určený čas jej trvania. Ak je však dĺžka trvania zmluvy vymedzená, ide o zmluvu uzatvorenú na dobu určitú. Čas, na ktorý je zmluva uzavretá, môže byť ohraničený buď dátumom alebo inou skutočnosťou, ktorá určite nastane. Skutočnosťou, ktorá určite nastane je aj smrť konkrétnej fyzickej osoby. Zmluva uzavretá na dobu života účastníka je preto zmluvou uzatvorenou na dobu určitú. Nie je podstatné, že v čase uzatvorenia zmluvy nikto nevie ako dlho bude ten ktorý človek žiť. Zmluva v súdnej veci je časovo ohraničená, ale bez určenia konkrétnej dĺžky. Skutočnosť, že zákon spája zánik zmluvného vzťahu v niektorých prípadoch so smrťou a teda ide o skončenie zmluvného vzťahu na základe určitej právnej skutočnosti neznamená, že nie je možné určiť dobu zmluvného vzťahu vymedzením doby do smrti. Pokiaľ by išlo o právne vzťahy, kedy zákon viaže na smrť zánik zmluvného vzťahu, podľa odporcu by nemohli účastníci uzatvoriť zmluvný vzťah na dobu určitú s tým, že by zánik zmluvy vymedzili smrťou, ale len pred smrťou. Pričom dohodnúť trvanie zmluvného vzťahu do smrti nie je zákonom vylúčené.

Predmetný zmluvný vzťah nemohol byť ukončený výpoveďou podľa ust. § 582 OZ z dôvodu, že zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú.

Predmetom zmluvného vzťahu uzatvoreného medzi účastníkmi nebola obchodná banková činnosť ako taká, čo je predmetom podnikania každej banky, ale v súlade so štatútom účelom plnenia bola podpora zabezpečenia životnej úrovne pracovníkov odporcu, ktorí dosiahli v čase svojej pracovnej aktivity za účelom ocenenia vernosti, kvality ich práce, ako aj na podporu stabilizácie pracovníkov, teda nejde o podnikateľskú činnosť odporcu tak ako to má na mysli zákon č. 483/2001 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 01. 01. 2002. Odporca napísal výpoveď až dňa 26. 10. 2009, teda nepovažoval plnenie z jeho strany poskytované navrhovateľke za nemožné. Súd tiež poukázal na to, že zmluvy uzatvorené podľa § 842 a nasl. OZ nevyžadujú, aby sa za poskytnutý dôchodok poskytlo protiplnenie. Nemožnosť plnenia by sa musela prejavovať fyzicky (napr. v neexistencii finančných prostriedkov), ale za nemožnosť plnenia nemožno považovať ak neskoršie vydaný zákon zakazuje banke pokračovať v činnosti, ktorá bola zmluvne dohodnutá oveľa skôr, pred prijatím zákona. Retroaktivita je v zásade nezlučiteľná s medzinárodnými zmluvami, Ústavou SR. Bolo by tiež porušené právo občana vlastníť majetok, pretože by mu bol odopretý legitímne očakávaný príjem.

Súd sa nestotožnil s tvrdením odporcu, že zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom. Návrh zmluvy predložil odporca, tento sa zaviazal vyplácať navrhovateľke doživotne sumu v určitej výške.

Súd nevidel absolútnu neplatnosť zmluvy ani vzhľadom na jej neurčitosť v súlade s § 39 ako rozpor medzi článkami II. a III. uzavretej zmluvy, pokiaľ ide o dĺžku dojednania trvania zmluvy. Podľa čl. II. sa povinný zaviazal vyplácať príjemcovi doživotne sumu - v tomto odseku je podľa názoru súdu presne určené dokedy bude trvať zmluvný vzťah - doživotne, resp. do smrti. V čl. III. sa rieši už len splatnosť výplaty dôchodku, kde je uvedené, že vyplácanie plnenia skončí mesiacom, ktorého sa príjemca dožil.

Predpona „do“ v slovenčine priradená pred sloveso znamená dokončenia určitého deja. Napr. „dopísať“ znamená dokončiť písanie a potom „dožiť“ znamená dokončiť život.

Veta „vyplácanie plnenia skončí mesiacom, ktorého sa príjemca dožil“ nemôže znamenať a neznamená, že navrhovateľka by mala nárok na výplatu plnenia aj po okamihu svojej smrti v prípade, že by táto nastala po 15-tom dni v mesiaci dokonca konkrétneho mesiaca. Odporca opomína čl. I. zmluvy, kde je výslovne uvedené, že predmetom zmluvy je „doživotné plnenie“, z čoho vyplýva, že toto plnenie prináleží navrhovateľke iba do okamihu jej smrti.

Pokiaľ by odporca považoval dojednanie čl. III. za nejasné, treba zdôrazniť, že neplatnosť právneho úkonu môže byť úplná alebo čiastočná. Ak sa dôvod neplatnosti týka len časti právneho úkonu, je neplatná len tá časť. Pokiaľ ide o zvyšok, právny úkon je platný. Iba ak z okolností, za ktorých k nemu došlo vyplýva, že neplatnú časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. V prípade prijatia záveru, ak by dojednanie v čl. III. „vyplácanie plnenia skončí mesiacom, ktorého sa príjemca dožil“ bolo nejasné a preto neplatné, nerobí táto skutočnosť neplatným celý právny úkon t. j. uzatvorenú zmluvu. Bola by neplatná iba táto časť. Podľa názoru súdu z predmetných ustanovení vyplýva len tá skutočnosť, že zmluva je uzatvorená na doživotne, teda že končí smrťou a predmetná dávka sa vyplatí aj za mesiac, ktorého sa dožil, a to v jeho plnej výške, teda, že dožitím konkrétneho mesiaca bez ohľadu na to, do ktorého dňa ktorého mesiaca sa oprávnený dožil, bude mu vyplatená dávka za mesiac, v ktorom zomrel v celkovej výške, pretože ide o plnenie mesačné, nie počítané na dni. Súd tiež poukázal na skutočnosť, že predmetný návrh zmluvy nepredkladala navrhovateľka, ale odporca, ktorý návrh robil vo viacerých prípadoch, a teda nie je v súlade s dobrými mravmi, ak sa dovoľáva neurčitosti ujednania, ktoré bolo možné vyložiť v čase uzatvorenia zmluvy tak, že vznikla povinnosť vyplácať príjemcovi doživotne finančnú sumu, a to za mesiac, ktorého sa dožije aj v prípade, že by sa nedožil konca mesiaca, vyplatí sa za tento mesiac mesačná dávka v plnej výške.

Vzhľadom na uvedené okresný súd návrhu vyhovel.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 OSP. Úspešnej navrhovateľke, ktorá žiadala priznať náhradu trov konania priznal náhradu trov konania. Konkretizoval za ktoré úkony a v akej sume prizval náhradu trov konania.

V súlade s ust. § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. zaviazal odporcu zaplatiť súdny poplatok, pretože navrhovateľka bola od platenia súdneho poplatku oslobodená a to rozhodnutím zo dňa 29. 05. 2013.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote odporca. Uviedol, že rozhodnutie súdu považuje za vecne nesprávne, rozsudok neprispieva k právnej istote bezpečného fungovania bankového systému, ktoré má garantovať zákon č. 483/2001 Z. z. Súd nezobral do úvahy, že ust. § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z. z. nemá obmedzenie a pri aplikácii tohto ustanovenia sa berie do úvahy len zistenie druhov plnení, ktoré banka nesmie plniť. Je zrejmé, že zákonné bankové činnosti banky nie sú banke zakázané, zakázané sú práve plnenia, ktoré sa týmto bežným činnostiam vymykajú. Zákonné ust. § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z. z. nepozná žiadne výnimky pri aplikácii t. zn., že sa neobmedzuje napr. len na právne vzťahy banky vzniknuté pri výkone bankových činností. Právny vzťah navrhovateľky a odporcu je vzťahom banky a iného subjektu, pretože zmluva o dôchodku nebola uzatvorená skôr ako sa skončil pracovnoprávny vzťah navrhovateľky a odporcu. Skutočnosť, že aj v tejto veci ide o vzťahy súvisiace s organizáciou, riadením, resp. podnikaním odporcu - banky bol preukázaný vykonaným listinným dôkazom a to štatútom podporného dôchodkového fondu účinného od 01. 07. 1993, v ktorého čl. I. sa uvádza, že podporný dôchodkový fond Slovenskej štátnej sporiteľne slúži okrem iného na podporu stabilizácie pracovníkov. Podpora stabilizácie pracovníkov banky je vzťahom nepochybne súvisiacim s organizáciou, riadením a čiastočne aj podnikaním odporcu ako banky. Ust. § 119 ods. 3 zák. č. 483/2001 Z. z. zakazuje banke odo dňa nadobudnutia účinnosti zákona pokračovať v takej činnosti keď niekto nemôže pokračovať v činnosti, ktorej vykonávanie je v rozpore s týmto zákonom. Zákon zakazuje banke uzatváranie takých zmlúv ako je zmluva bez protiplnenia (typicky zmluva o dôchodku). Toto ustanovenie zakazuje banke určitý typ zmlúv uzatvárať. Nejde teda o pravú retroaktivitu ako sa mylne domnieva okresný súd. Na vec sa vzťahuje ust. § 27 ods. 8 a § 116 a najmä ust. § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z. z. Následne potom treba aplikovať ust. § 575 ods. 1 OZ.

Súd nesprávne tiež vyložil ust. § 482 OZ tak, že je možné uzatvárať zmluvu o dôchodku na dobu určitú, čo je však znením tohto ustanovenia priamo vylúčené. Okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že neaplikoval na vec vťahujúcu sa právnu normu a to zákon č. 483/2001 Z. z. a ust. § 575 ods. 1 OZ, tiež nesprávne vyložil znenie ust. § 842 OZ.

Právny vzťah založený zmluvou o dôchodku podľa § 842 OZ je zasiahnutý zákonom o bankách z dôvodu, že predmetom tohto právneho vzťahu nie je banková činnosť banky, ale sa jedná o banke zakázanú činnosť, ktorej vykonávanie je v rozpore so zákonom o bankách. V rozpore so zákonom je taká činnosť banky, keď táto má poskytnúť plnenie hospodársky neodôvodnené alebo plnenie zjavne nezodpovedajúce poskytnutej protihodnote t. zn. predovšetkým bez protihodnoty. Takéhoto plnenia sa navrhovateľka domáha. Plnenie zo zmluvy o dôchodku sa stalo nemožné v zmysle ust. § 575 ods. 1 OZ. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal tiež na ust. § 27 ods. 8 zák. č. 483/2011, ust. § 116 a ust. § 119 ods. 3 zák. č. 483/2001 Z. z. Uviedol, že zmluva o dôchodku je uzatvorená bez protiplnenia pre žalovaného. Zákon o bankách zakazuje banke uzatváranie takýchto typov zmlúv ako je teda zmluva bez protiplnenia (typicky zmluva o dôchodku) a preto je taká činnosť, konkrétne poskytovanie plnenia bez protiplnenia, ktorého sa navrhovateľka domáha, v rozpore so zákonom o bankách a je priamo zakázané ustanovením § 119 ods. 3 zák. č. 483/2001 Z. z. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal so zákonným zákazom podľa § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou, v spojení s ust. § 27 ods. 8 a § 116 zák. č. 483/2001 Z. z.

Odvolateľ uviedol, že právna teória ako aj rozhodovacia prax ústavného súdu rozlišuje pravú a nepravú retroaktivitu. Pri nepravnej retroaktivite nová právna úprava nemá právne účinky pred deň svojej účinnosti, pričom zároveň zasahuje právne úkony, ktoré nastali pred nadobudnutím jej účinnosti v dôsledku čoho môže do budúcnosti dôjsť k zmene alebo zrušeniu účinkov skôr urobených právnych úkonov. Nepravá retroaktivita na rozdiel od pravej retroaktivity je v právnom štáte prípustná. V posudzovanej veci nová právna úprava zasiahla právne účinky skôr uzatvorenej zmluvy o dôchodku len do budúcnosti. Žiadnym spôsobom nesmeruje do minulosti.

Okresný súd nesprávne vyložil ust. § 842 OZ tak, že zmluva o dôchodku je uzatvorená na dobu určitú.

Okresný súd nesprávne priznal úrok z omeškania 9 % ročne, keď základná úroková sadzba v období od 11. 07. 2012 do 08. 05. 2013 bola vo výške 8,75 % a nie 9 % ročne. Odvolateľ žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť, návrh zamietnuť.

V prípade, ak odvolací súd potvrdí rozsudok okresného súdu, žiadal pripustiť dovolanie z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Navrhovateľka vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že sa stotožňuje so skutkovým posúdením v danej právnej veci. Má za to, že okresný súd vec správne právne posúdil. Žiadala rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť a uložiť odporcovi povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy konania, výšku trov odvolacieho konania vyčíslila.

V konaní bolo preukázané, že odporca zriadil podporný dôchodkový fond na podporu zabezpečenia životnej úrovne, ktorú pracovníci odporcu dosiahli v čase svojej pracovnej aktivity na ocenenie ich vernosti k odporcovi, kvality ich práce a na podporu stabilizácie pracovníkov odporcu. Poukázala na čl. III. ods. 4, ods. VI. štatútu, na dodatok č. 1 k štatútu. Odporca jednostranným právnym úkonom vypovedal zmluvu podľa ust. § 582 OZ. Výlučne na základe ust. § 582 OZ nie je možné ukončiť výpoveď zmluvou, predmetom ktorej je povinnosť niečo dať. Predmetom zmluvy je povinnosť niečo dať a to peňažné plnenie. Predmetom zmluvy nie je záväzok na nepretržitú alebo opakovanú činnosť alebo záväzok zdržať sa určitej činnosti alebo strpieť určitú činnosť, ale tak ako už bolo uvedené záväzok niečo dať resp. opakovane niečo dávať. Preto nie je možné bez ďalšieho ukončiť zmluvu výpoveďou podľa ust. § 582 OZ. Výpoveď odporcu je v rozpore s ust. § 39 OZ. Navrhovateľka poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 26/2012-33 zo dňa 25. 04. 2012. Tiež poukázala na rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/206/2010-111 zo dňa 12. 12. 2011, ktorý bol

potvrdený rozsudkom krajského súdu č. k. 13Co/61/2012-153 zo dňa 27. 03. 2012. Uviedla, že odporca zmluvu vypovedal protiprávne. Správanie, postoj a argumentácia odporcu sú len úmyslom poškodiť navrhovateľku.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 OSP preskúmal a podľa ust. § 219 ods. 1, 2 OSP v časti rozsudok okresného súdu potvrdil a podľa ust. § 220 ods. 1 OSP v časti zmenil z týchto dôvodov.

Okresný súd o návrhu rozhodol na základe vykonaného dokazovania (§ 153 ods. 1 OSP), v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, tento správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v časti v ktorej krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu, poukazuje na dôvody tohto rozhodnutia. Podľa ust. § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia. Okresný súd vo veci rozhodol na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery, na základe aplikácie správnych právnych ustanovení. Prvostupňový súd v napadnutom rozsudku podal výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti. Odvolací súd nezistil, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, prípadne, že nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ani že by dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbal na celkovú presvedčivosť, premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, sú prijateľné, racionálne, spravodlivé a presvedčivé. Odôvodnenie rozsudku je presvedčivé a komplexné tak pokiaľ ide o skutkový stav, ale aj právne zdôvodnenie a preto odvolací súd naň v celom rozsahu odkazuje.

Odvolací súd aplikáciou ust. § 219 ods. 2 OSP vyjadruje svoj záver, že napadnuté rozhodnutie a jeho odôvodnenie považuje za vecne správne a tiež, že námietky vznesené účastníkom konania v odvolaní nie sú dôvodné, právne významné, alebo spôsobilé spochybniť správnosť záverov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Odvolací súd zaujíma totožné právne závery a poukazuje na správnu aplikáciu ust. § 842 OZ, okresný súd správne toto ustanovenie interpretoval tak, že účastníci sporu uzavreli zmluvu o dôchodku na dobu určitú, ktorú potom nie je možné vypovedať a teda zmluvný vzťah nebolo možné ukončiť výpoveďou v súlade s ust. § 582 ods. 1 OZ.

Zmluvou o dôchodku sa zakladá niekomu doživotne alebo inak určenú dobu neurčitého trvania právo na vyplácanie určitého dôchodku (§ 842 OZ). Ak je dojednaná zmluva na dobu neurčitú, ktorej predmetom je záväzok na nepretržitú alebo opakovanú činnosť, alebo záväzok zdržať sa určitej činnosti, alebo stpieť určitú činnosť a ak zo zákona alebo zo zmluvy nevyplýva spôsob jej výpovede, možno zmluvu vypovedať v lehote troch mesiacov ku koncu kalendárneho štvrtroka (§ 582 ods. 1 OZ).

Občiansky zákonník rozlišuje právne vzťahy uzatvorené na dobu určitú a na dobu neurčitú. Pre záväzkovo právny vzťah uzatvorený na dobu určitú je typické, že je časovo ohraničený a zaniká uplynutím času, na ktorý bol dojednaný (§ 578 OZ). Ak má byť záväzkový vzťah dojednaný na dobu určitú, musí byť doba jeho platnosti vyjadrená zrozumiteľným spôsobom tak, že účastníci tohto zmluvného vzťahu môžu objektívne nezameniteľne určiť kedy záväzok zanikne. Doba môže byť určená počtom dní, mesiacov alebo rokov (§ 122 OZ) prípadne určitou udalosťou, ktorá musí byť objektívne predvídateľná a musí k nej v budúcnosti určite dôjsť. Za takúto objektívnu právnu skutočnosť je možné považovať aj smrť oprávnenej osoby tak ako je to v danom prípade. Smrť je objektívna právna

skutočnosť, ktorá nastane nezávisle od ľudskej vôle, a nastane u každej fyzickej osoby. Závazkový vzťah dojednaný na dobu neurčitú znamená, že doba trvania záväzku nie je vopred stanovená, to znamená, že účastníci zmluvného vzťahu nestanovili dĺžku jeho trvania. Zmyslom ust. § 582 OZ, ktorý upravuje výpoveď je zabezpečiť účastníkom záväzkového vzťahu neurčitého trvania možnosť ukončiť tento zmluvný vzťah, ktorý nezanikne uplynutím určeného času. Podľa ust. § 578 OZ práva a povinnosti zaniknú uplynutím času, na ktorý boli obmedzené. Ak ale zmluva o dôchodku bola dojednaná na doživotie, zanikne uplynutím doby života oprávnenej osoby. Potom takúto zmluvu nie je možné vypovedať podľa ust. § 582 OZ skôr ako uplynie doba jej trvania, to znamená nie je možné ju vypovedať počas života oprávnenej osoby.

Správne okresný súd zdôraznil, že v súdnej veci ide o pochopenie podstatného rozdielu medzi základnými pojmami a to dĺžkou trvania uzatvoreného dvojstranného právneho úkonu (zmluvy) na dobu určitú (do smrti oprávnenej) a neurčitosť dĺžky výplaty dôchodku. Nevie sa kedy presne skončí dôvod vyplácania dôchodku a preto ide o neurčitosť doby výplaty, ale zároveň nie o neohraničenosť dĺžky trvania zmluvy. Ak je dĺžka trvania zmluvy vymedzená (v súdnej veci počas života oprávnenej osoby) ide o zmluvu uzatvorenú na dobu určitú.

Odvolaťel namietal nesprávne právne posúdenie veci okresného súdu aj z dôvodu, že tento nesprávne aplikoval zákon č. 483/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoB). Aj v tomto smere sa odvolací súd plne stotožňuje s právnym posúdením okresného súdu. Okresný súd správne poukázal na skutočnosť, že predmetom zmluvného vzťahu nebola obchodná banková činnosť ako taká, čo je predmetom podnikania každej banky, ale v súlade so štatútom účelom plnenia bola podpora zabezpečenia životnej úrovne pracovníkov odporcu, ktorí dosiahli v čase svojej pracovnej aktivity za účelom ocenenia vernosti k odporcovi, kvality ich práce, ako aj na podporu stabilizácie pracovníkov odporcu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na právne závery najvyššieho súdu vyslovené v uznesení č. k. 5 Mcdo/49/2012 zo dňa 29. 04. 2014. Najvyšší súd konštatoval, že príspevok poskytol odporca na základe odpracovaných rokov zamestnancom. Tento mal motivovať zamestnancov k odchodu do starobného či invalidného dôchodku, pričom poskytovaný dôchodok im mal byť akosi náhradou za zvýšený dôchodok, ktorý by inak dosiahli ako pracujúci dôchodcovia zo systému sociálneho zabezpečenia a jednak tak ako bolo uvedené v štatúte k podpornému dôchodkovému fondu v čl. I. „na podporu zabezpečenia životnej úrovne, ktorú pracovníci SŠTSP dosiahli v čase svojej pracovnej aktivity, na ocenenie ich vernosti k SŠTSP, kvality ich práce a na podporu stabilizácie pracovníkov SŠTSP“. Odporca vstúpil do právneho vzťahu dobrovoľne, motivoval svojich zamestnancov k odchodu do starobného dôchodku a to protihodnotou s poskytnutím dôchodku. Mal si byť preto od začiatku vedomý dôsledkov spojených s týmto zmluvným záväzkom (t. zn. aj doba trvania). Nič nebránilo odporcovi aby si dojednal možnosť ukončenia zmluvy o dôchodku za vopred určených podmienok. Ak potom odporca dospel neskôr po uzatvorení zmlúv k záveru o ich finančnej nevýhodnosti, toto nemôže byť právnym základom pre porušenie zásady „pacta sunt servanda“. Dôsledkom takéhoto stavu by bolo, že každá uzatvorená zmluva o dôchodku, hoci uzatvorená na dobu dožitia oprávnenej osoby by bola od počiatku ponechaná na ľubovôľu povinnej osoby, ktorá by tak sama svojvoľne určovala dĺžku trvania tejto zmluvy bez ohľadu na vôľu svojho zmluvného partnera. Takáto zmluva by bola zjavne nevýhodná. Spôsobovala by značnú nerovnováhu medzi zmluvnými stranami a v dôsledku toho i neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Poprela by sa právna podstata zmluvy o dôchodku, stratil by sa zmysel a cieľ sledovaný právnou úpravou zmluvy t. zn. poskytnúť doživotné plnenie. Oprávnená osoba by bola počas celého trvania záväzkového vzťahu v právnej neistote ohľadom jeho trvania.

Odvolací súd poukazuje na právny záver vyslovený odvolacím súdom v rozsudku č. k. 13Co/61/2012-153 zo dňa 27. 03. 2012, ktorým bol v dôsledku podaného odvolania potvrdený rozsudok okresného súdu č k. 7C/206/2010-111 zo dňa 12. 12. 2011 v časti, v ktorej okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 220,74 € s 9 % úrokom z omeškania od 16. 04. 2010 do zaplatenia. K argumentácii odporcu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože okresný súd neaplikoval zákon č. 483/2001 Z. z., odvolací súd uviedol, že zmluva bola uzavretá dňa 19. 10. 1998. Zákon č. 483/2001 Z. z. nadobudol účinnosť dňom 01. 09. 2012. Zákon však nemôže pôsobiť retroaktívne a postihovať účastníkov zmlúv, ktoré boli uzavreté pred účinnosťou zákona. Nemôže tomu tak byť aj napriek konkrétnym ustanoveniam zákona napr. ust. § 119 ods. 3 prvá veta za bodkočiarkou, ktoré zakazuje banke odo dňa nadobudnutia účinnosti zákona

pokračovať v činnosti, ktorá je v rozpore so zákonom. Potom odvolací súd uviedol, že neobstojí ani poukaz odporcu na ust. § 575 ods. 1 OZ a nemožnosti plnenia. Nemožnosť plnenia by sa musela prejavíť fyzicky (napr. neexistenciou finančných prostriedkov), ale za nemožnosť plnenia nemožno považovať ak neskoršie vydaný zákon zakazuje banke pokračovať v činnosti, ktorá bola zmluvne dohodnutá oveľa skôr, pred prijatím zákona. Odvolací súd potom poukazuje na závery už raz vyslovené v rozsudku č. k. 13Co/61/2012-153 zo dňa 27. 03. 2012 a na tam uvedené právne posúdenie veci. V konaní vedenom pod sp. zn. 7C/206/2010 na Okresnom súde Banská Bystrica a v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/77/2013 na Okresnom súde Banská Bystrica si navrhovateľka Mária Dráždiková voči odporcovi Slovenská sporiteľňa, a. s., uplatňuje zaplatenie sumy na základe rovnakého právneho dôvodu. Súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatuje, že predmetom zmluvného vzťahu nebola obchodná banková činnosť ako taká, čo je predmetom podnikania každej banky, ale v súlade so štatútom účelom plnenia bola podpora zabezpečenia životnej úrovne pracovníkov odporcu, ktorú dosiahli v čase svojej pracovnej aktivity za účelom ocenenia vernosti k odporcovi, kvality ich práce ako aj na podporu stabilizácie pracovníkov odporcu. Teda nejde o podnikateľskú činnosť odporcu tak ako mu má na mysli zákon č. 483/2001 Z. z. Rovnako vec právne odôvodnil okresný súd aj v rozsudku č. k. 7C/206/2010-111 zo dňa 12. 12. 2011, ktorý bol v dôsledku podaného odvolania potvrdený rozsudkom krajského súdu č. k. 13Co/61/2012-153 zo dňa 27. 03. 2012. V dôsledku podaného dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co/61/2012-153 zo dňa 27. 03. 2012 bolo odvolanie odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 3Cdo/186/2012-188 zo dňa 22. 11. 2012. Odvolací súd potom ustálil, že výrok odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu v časti, v ktorej rozsudok okresného súdu potvrdil, je vecne správny a odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu aj v časti, v ktorej rozhodol o náhrade trov konania. V tejto časti odvolateľ ničím nespochybnil rozhodnutie okresného súdu. Odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 212 ods. 1 OSP).

Odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej okresný súd uložil . odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke úroky z omeškania zo sumy 220,74 € od 16. 07. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 08. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 09. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 10. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 11. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 12. 2012 do zaplatenia, zo sumy 220,74 € od 16. 01. 2013 do zaplatenia tak, že určil, že výška úrokov je 8,75 %. Aktuálna sadzba zákonných úrokov z omeškania v období od 11. 07. 2012 do 31. 01. 2013 bola 8,75 %. Okresný súd potom nesprávne priznal úroky z omeškania 9 %. V tejto časti odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu.

Odvolací súd nerozhodol o prípustnosti dovolania, pretože sa nestotožnil s argumentáciou odporcu, čo v tomto prípade je potrebné považovať za možný dôvod dovolania. Odvolací súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že o veciach na rovnakom skutkovom základe rozhodoval Najvyšší súd SR (viď rozhodnutie č. k. 5Mcd0/49/2012 zo dňa 29. 04. 2014) k otázke či zmluvu o dôchodku možno vypovedať vyslovil právny názor aj Ústavný súd SR, ktorý vo viacerých rozhodnutiach (napr. č. k. II. ÚS 26/2012 zo dňa 07. 11. 2012, č. k. IV. ÚS 550/2012 z 13. 11. 2012, č. k. II. ÚS 505/2012 zo dňa 17. 01. 2013, IV. ÚS 31/2013 zo dňa 24. 07. 2013, č. k. IV.ÚS 457/2013) konštatoval, že zmluvu o dôchodku, ktorý sa má vyplácať doživotne, nemožno vypovedať.

Odvolací súd uložil odporcovi povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania navrhovateľky spočívajú z jedného úkonu právnej služby splnomocnenej právnej zástupkyne navrhovateľky za vyjadrenie k podanému odvolaniu - jeden úkon právnej služby v sume 237,34 € plus režijný paušál v sume 7,81 €. Spolu trovy odvolacieho konania v sume 245,15 €. Aj túto sumu je povinný odporca nahradiť splnomocnenej právnej zástupkyne navrhovateľky na jej účet do troch dní od doručenia rozsudku.

Odvolací súd nepriznal navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania za úkon právnej služby - účasť právnej zástupkyne na verejnom vyhlásení rozsudku dňa 29. 07. 2014. Účasť právnej zástupkyne súd nezabezpečoval.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.